

Asia: VN/14777/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle sairauspäivärahan muutoksia ja sosiaaliturvarahastojen säästöjen kanavoitinta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa sosiaaliturvarahastoihin kohdistuvien säästöjen kanavoinnista?

-

Lausuttavaa sairauspäivärahan laskentakaavan muuttamisesta?

Perhehoitoliitto katsoo, että laskentakaavan muutos heikentää jo entuudestaan toimeksiantosuhteisen perhehoitajan heikkoa sosiaaliturvaa ja eriarvoisuutta suhteessa palkansaajiin. Huoli taloudellisesta pärjäämisestä synnyttää riskin toimia perhehoitajana sairaana tai osittain toipuneena. Tämä ei ole perhehoidettavan etu. Toimeksiantosuhteisella perhehoitajalla ei ole sellaista työterveyttä, joka voisi tukea työhön paluuta pitkän sairausloman jälkeen samalla tavalla kuin työsuhteessa olevilla on työterveydessä.

Lausuttavaa taloudellisista vaikutuksista?

-

Lausuttavaa työllisyysvaikutuksista?

Perhehoitajuus on osalle perhehoitajista ainoa elinkeino. Tämän elinkeino myös mahdollistaa varsinkin ikäihmisten perhehoidon puolella alueellista tasa-arvoa mahdollistaen myös maaseutualueiden palveluja ikäihmisille sekä elinkeinon haasteellisille työllistymisalueille.

Jos jo ennestään heikon sosiaaliturvan varassa olevien perhehoitajien tehtävää heikennetään entisestään vähentää se myös tähän tehtävään lähtevien määrää huomattavasti. Hallitusohjelmassa mainitaan varsinkin ikääntyneiden perhehoidon lisääminen ja vahvistaminen. Tämä kyseinen toimenpide voi toimia juuri päinvastaisella tavalla. Eli elinkeinon mahdollisuus heikkenee.

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

Toimeksiantosuhteiset perhehoitajat huolehtivat niin lapsista, ikäihmisistä, vammaisista henkilöistä sekä mielenterveystoipujista. Perhehoitajan taloudellinen huoli pärjäämisestään sairastuessaan luo kaikille perheenjäsenille epävarmuutta, vaikka hyvinvointialueilla on velvollisuus järjestää perhehoidettavan hoivan perhehoitajan sairauden ja/tai työkyvyttömyyden aikana.

Lausuttavaa vaikutuksista yrityksiin ja muihin työnantajiin?

-

Lausuttavaa vaikutuksista viranomaisiin?

-

Lausuttavaa muista yhteiskunnallisista vaikutuksista?

Elämme aikaa, jolloin meillä on pulaa hoivahenkilöstöstä. Monimuotoisen perhehoidon avulla on voitu paikata hoivaa tarjoavien henkilöiden määrää. Perhehoitoa voidaan toteuttaa perhekodissa tai ihmisen omaan kotiin annettavana palveluna. Näin on voitu jatkaa tukea tarvitsevien henkilöiden kotona asumista ja raskaampien palveluiden piiriin siirtymistä. Tällä on iso yhteiskunnallinen merkitys. Jos perhehoitajien sosiaaliturvaa ei saada kehitettyä, menetetään jo perhehoitajina toimivia sekä perhehoitajuutta harkitsevia henkilöitä muille aloille.

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Perhehoitoliitto muistuttaa, että tämän hetkiset käytännöt toimeksiantosuhteisen perhehoitajan sairauspäivärahan hakemisessa, selvityksissä ja maksuissa ovat usein haasteellisia. Muun muassa perhehoitajalle maksetaan usein takautuvasti palkkiota työkyvyttömyyden jo todettua ja alettua. Kela tulkitsee nämä palkkiot tämän hetkiseksi tuloksi, mikä alentaa eriarvoisesti toimeksiantosuhteisen perhehoitajan sairauspäivärahan määrää.

Perhehoitoliitto ehdottaa säädettäväksi, että sairauspäivärahan suuruutta arvioitaessa kriteerina käytetään maksupäivän sijaan ansainta-aikaa.

Lehtiharju Merja
Perhehoitoliitto

Haveri Minni

Perhehoitoliitto